

Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27755>

Özet

Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i (OFEYÖÖ), Buldur ve Alisinano?lu (2020) taraf?ndan okul öncesi ö?retmenlerinin fen e?itimi süreçlerini yönetme ve uygulama becerilerine dair inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif tek boyutlu bir psikometrik araçtır. Geli?tirme süreci, ölçe?in kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik testinden geçirilmesini içermektedir. Ölçe?in yap?sal uygunlu?u, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. ?ç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alpha) .92 gibi yüksek bir de?erde hesaplanarak ölçe?in güvenilirli?i kanıtlanmıştır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi e?itim, fen e?itimi, öz yeterlik, ölçek geli?tirme, Cronbach Alpha, AFA, DFA, psikometri.

Yazarlar

Aycan Buldur, Fatma Alisinano?lu

Amaç

Bu ölçe?in birincil amacı, okul öncesi ö?retmenlerinin ve ö?retmen adaylar?n?n fen e?itimi etkinliklerini planlama, yürütme ve de?erlendirme konular?ndaki ki?isel yeterlik alg?lar?n? do?ru bir ?ekilde tespit etmektir. Ölçek, ö?retmenlerin fen bilimleri ö?retimine duyduklar? güven düzeyini belirleyerek, mesleki geli?im ihtiyaçlar?n?n saptanmas?na ve e?itim kalitesinin arttırılmas?na yönelik programlar?n tasarlanmas?na katkı sa?lamayı hedeflemektedir.

Geli?tirme çalışması (2020), alanyaz?ndaki bo?lu?u doldurarak okul öncesi ba?lam?na özgü, kültürel olarak geçerli bir öz yeterlik ölçüm aracı sunmayı amaçlamıştır.

Yapı

Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i, okul öncesi e?itim ortam?nda fenle ilgili kavramlar? ve süreçleri ö?retme yetene?ine dair bireysel inanc? temsil eden tek boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapı, Bandura'n?n sosyal bilişsel teorisindeki öz yeterlik kavram?na dayanmaktadır.

Ölçek maddeleri, ö?retmenlerin fen deneylerini yönetme, çocuklar?n sorular?na yanıt verme, uygun materyal seçimi yapma ve fen etkinliklerini s?nf rutinine entegre etme gibi belirli davranış alanlar?na odaklanarak, ö?retmenin genel fen e?itimi yeterlik inanc?n? bütünsel olarak

yakalamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in bilimsel geçerlili?ini sa?lamak amac?yla kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar, hem içerik hem de yap?sal geçerlili?in kan?atlanmas?na odaklanm??t?r.

Kapsam ve Dil Geçerlili?i: Maddelerin ölçülmek istenen yap?y? tam olarak temsil etti?inden ve dilsel aç?dan uygun oldu?undan emin olmak için alan uzmanlar?n?n görüşlerine ba?vurulmu?tur. Uzman görüşleri do?rultusunda gerekli düzeltmeler yap?larak ölçe?in içeri?i ve dili nihai hale getirilmi?tir.

Yap? Geçerlili?i: Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek ve teorik modele uygunlu?unu test etmek amac?yla iki temel istatistiksel yöntem kullan?lm??t?r: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA). AFA'da, faktörlerin yap?s?n? belirlemek amac?yla döndürülmü? (varimax) temel bile?enler analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in tek faktörlü bir yap? sergiledi?ini do?rulam??t?r.

Ay?rt Edicilik: Ölçek maddelerinin ölçülen özellik aç?s?ndan bireyleri ne kadar iyi ay?rabildi?ini belirlemek için madde-toplam korelasyonlar? hesaplanm??t?r. Ek olarak, ortalama puanlar baz al?narak belirlenen üst %27'lik ve alt %27'lik gruplar?n madde puanlar? aras?ndaki fark?n anlaml?l??? t-testi arac?l???yla s?nanm?? ve maddelerin yüksek ay?rt edicilik özelli?ine sahip oldu?u tespit edilmi?tir.

Güvenirlik

Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i'nin iç tutarl?l???n? tespit etmek amac?yla Cronbach Alpha güvenilirlik katsay?s? hesaplanm??t?r. Güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl? ve kararlı sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

Hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? de?eri **.92** olarak bulunmu?tur. Psikolojik ölçüm araçlar? için genellikle .70'lik bir katsay?n?n yeterli kabul edildi?i göz önüne al?nd???nda (Büyüköztürk, 2008), .92 de?eri ölçe?in iç tutarl?l???n?n oldukça yüksek düzeyde oldu?unu i?aret etmektedir. Bu bulgu, OFEYÖÖ'nün ölçtü?ü yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, ölçe?in yap? geçerlili?ini istatistiksel olarak desteklemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu ikili yakla??m, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu sa?lam??t?r.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ba?lang?çta, madde havuzunun alt?nda yatan faktör yap?s?n? ke?fetmek için AFA uygulanm??t?r. Analiz sonucunda, ölçe?in maddelerinin tek bir temel faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu tek faktörlü yap?n?n daha net anla??lması için döndürülmü? (Varimax) temel bile?enler analizi kullan?lm??t?r.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen tek faktörlü yap?n?n, toplanan verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için DFA uygulanm??t?r. DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in tek boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak do?ruland???n? kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Öz yeterlik Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Okul Öncesi Ö?retmenleri ve Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Yeti?kin (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler veya e?itim alanlar)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, okul öncesi e?itim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?larak geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlamas?. Kat?l?mc?lar, fen e?itimi yeterliklerine yönelik inanç düzeylerini i?aretlerler.

Anahtar Kelimeler

Fen e?itimi, öz yeterlik, okul öncesi, psikometri, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, ö?retmen yeterlikleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Sorumlu Yazar: Aycan Buldur.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?labılır; ancak orijinal makaleye at?fta bulunulmas? zorunludur. Detayl? izin ve ticari kullan?m ko?ullar? için sorumlu yazar Aycan Buldur ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynakça

Buldur, A , Alisinano?lu, F . (2020). Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *Kastamonu E?itim Dergisi* , 28 (1) , 512-520 . DOI: 10.24106/kefdergi.3704

Makalenin orijinal ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: okul-oncesinde-fen-egitimine-yonelik-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Okul Öncesinde Fen E?itimine Yönelik Öz yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? veya akademik yay?n politikalar? nedeniyle bu kaynakta sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im ve tam kullan?m yönergeleri için lütfen Buldur ve Alisinano?lu (2020) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.